

«ΤΕΛΙΚΑ ΠΟΙΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΣΤΗΡΙΞΟΥΜΕ;»

Με αφορμή τις τελευταίες αγροτικές κινητοποιήσεις οι οποίες φαίνεται ότι έχουν κοπάσει αλλά δεν έχουν παύσει, είναι χρήσιμο να θίξουμε ακόμη μια στρέβλωση του Ελληνικού αγροτικού τομέα και πιο συγκεκριμένα του κομματιού που έχει να κάνει με την χρηματοδότηση των Ελλήνων αγροτών μέσα από τον Α' πυλώνα της κοινής αγροτικής πολιτικής που σχετίζεται με τις αγροτικές επιδοτήσεις. Είναι γνωστό ότι προ λίγων μηνών πιστώθηκαν στους λογαριασμούς των παραγωγών οι κοινοτικές επιδοτήσεις, οι οποίες υπολογίστηκαν με βάση το μοντέλο που πρότεινε η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (τρεις περιφέρειες, πρασίνισμα κ.α.). Από όσα έχουν ακουστεί μέχρι τώρα φαίνεται πως από αυτό το νέο μοντέλο σίγουρα δεν υπάρχουν κερδισμένοι. Σε κάθε περίπτωση η μείωση του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης που κατευθύνεται για την στήριξη της γεωργίας μέχρι το 2020 ήταν γνωστό ότι θα ήταν μειωμένη κατά 20% περίπου, κάτι που δεν άφηνε περιθώρια για να βγουν κάποιοι κερδισμένοι. Το σίγουρο είναι ότι κανείς αυτή την στιγμή (πλην πιθανόν των ιθυνόντων του ΟΠΕΚΕΠΕ) δεν γνωρίζει σε τι επίπεδο θα κυμανθούν οι απώλειες για βασικά αγροτικά προϊόντα της περιοχής μας όπως είναι το ελαιόλαδο, το πορτοκάλι ή η σταφίδα σε σχέση πάντα με το προηγούμενο καθεστώς.

Παρά το γεγονός ότι οι μειώσεις αγγίζουν όλον σχεδόν τον αγροτικό πληθυσμό της πατρίδας μας, από την επεξεργασία των ποσών που πιστώθηκαν στους λογαριασμούς των παραγωγών προκύπτει ότι οι μεγάλοι χαμένοι από το νέο μοντέλο των επιδοτήσεων είναι δύο διακριτές κατηγορίες και συγκεκριμένα:

- Όσοι λαμβάνουν ετήσια επιδότηση μέχρι του ποσού των 250 € αφού αυτοί είδαν να μην πιστώνεται ούτε ένα ευρώ στους τραπεζικούς τους λογαριασμούς
- Οι νέοι οι οποίοι έχουν εισέλθει στην αγροτική παραγωγή και οι οποίοι το έτος αναφοράς 2013 δεν είχαν τα λεγόμενα ιστορικά δικαιώματα. Δηλαδή οι νέοι αγρότες για τους οποίους όλοι έχουν μια καλή κουβέντα να πουν

Από μια πρώτη ματιά μπορεί κάποιος να μην δώσει ιδιαίτερη σημασία στις απώλειες των παραπάνω δύο κατηγοριών παραγωγών θεωρώντας ότι είναι ίσως λίγοι σε αριθμό ή μικρής σημασίας για την αγροτική μας παραγωγή. Βλέποντας όμως με μια καλύτερη οπτική θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά όσο μπορεί να φαίνονται:

1. Είναι γνωστό ότι η μεγαλύτερη ποσότητα του παραγόμενου Ελληνικού ελαιολάδου αλλά και άλλων προϊόντων μας βρίσκεται στα χέρια μικρών οικογενειακών παραδοσιακών εκμεταλλεύσεων, η οικονομική απόδοση των οποίων κινείται στα όρια του θετικού οικονομικού αποτελέσματος. Στα πλαίσια αυτά οι έστω και μικρές οικονομικές ενισχύσεις που λάμβαναν μέχρι τώρα οι παραγωγοί αυτοί αποτελούσαν ένα σημαντικό τμήμα του κινήτρου για να κρατήσουν ζωντανές τις εκμεταλλεύσεις αυτές. Εγκατάλειψή τους θα σήμαινε:

- Πτώση της εθνικής παραγωγής αν αθροίσουμε τον αριθμό δέντρων που μπορεί να μείνουν ακαλλιέργητα
- Απώλεια του συγκριτικού πλεονεκτήματος για την ποιότητα όσον αφορά στο Ελληνικό ελαιόλαδο που είναι ο παραδοσιακός τρόπος παραγωγής, μακριά από εντατικά συστήματα καλλιέργειας στα οποία έχουμε αυξημένη χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων
- Απώλεια κρίσιμης αγροτικής γης η οποία κινδυνεύει με εγκατάλειψη και συνεπακόλουθη δάσωση
- Απώλεια θέσεων εργασίας στον τομέα της συγκομιδής, ελαιοτριβείων και εμπορίας
- Υποβάθμιση της υπαίθρου αφού είναι γνωστό ότι η ελαιοσυγκομιδή αποτελεί ένα είδος καλοκαιριού του χειμώνα για πολλά χωριά τα οποία παραμένουν ζωντανά για δύο και πλέον μήνες λόγω του κόσμου που παραμένει για τις ελιές
- Επιπτώσεις στην εγχώρια διακίνηση αλλά και την διεθνή εμπορία του Ελληνικού ελαιολάδου λόγω μεταβολής στις διαθέσιμες ποσότητες, την ίδια στιγμή που χώρες όπως η Τουρκία ή η Τυνησία εισέρχονται στον ανταγωνισμό

Επιπλέον των παραπάνω δεν πρέπει κανείς να ξεχνά ότι ανάλογη «αποβολή» από το καθεστώς των ευρωπαϊκών επιδοτήσεων είχε γίνει και στην προηγούμενη αναθεώρηση της ΚΑΠ την προηγούμενη δεκαετία

οπότε και πάλι είχε σταματήσει η λήψη επιδοτήσεων για όσους λάμβαναν ποσά κάτω από 250-300 ευρώ

2. Όσον αφορά στην δεύτερη κρίσιμη κατηγορία, αυτή των νέων αγροτών εδώ και πάλι τα πράγματα δεν είναι και τόσο απλά αφού:

- Οι Έλληνες αγρότες σε μεγάλο ποσοστό είναι ηλικίας πάνω από 60 ετών που σημαίνει ότι τα επόμενα χρόνια θα υπάρξει ανάγκη σε ανθρώπινο δυναμικό που θα στηρίξει την εθνική μας αγροτική παραγωγή
- Η παραπομπή των νέων στις καλένδες του εθνικού αποθέματος δικαιωμάτων αποτελεί αντικίνητρο για την είσοδό τους στον κλάδο και πιθανόν να αποτελεί παράθυρο αδικιών στην κατανομή του προαναφερθέντος αποθέματος
- Οι νέοι αγρότες έχουν μεγαλύτερη ανάγκη την οικονομική αρωγή των επιδοτήσεων αφού είναι σε φάση που προσπαθούν να στήσουν μια υγιή εκμετάλλευση και επομένως έχουν μεγαλύτερη ανάγκη σε χρηματικό κεφάλαιο για επένδυση στην δουλειά τους
- Οι νέοι από μόνοι τους αποτελούν παράγοντα καινοτομίας στην παραγωγή αφού προφανώς είναι περισσότερο δεκτικοί σε αλλαγές και αναζητούν τρόπους βελτίωσης της παραγωγής τους. Όταν ο δεύτερος πυλώνας της ΚΑΠ (πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης) φιλοδοξεί να επενδύσει εκατομμύρια σε έρευνα για καινοτόμες πρακτικές είναι απορίας άξιο πως οι φορείς που θα ενσωματώσουν την καινοτομία στην παραγωγή, οι νέοι αγρότες, μπαίνουν σε δεύτερη μοίρα όσον αφορά τις άμεσες ενισχύσεις που συμπληρώνουν σημαντικά το εισόδημά τους.
- Και στην περίπτωση αυτή ισχύουν τα όσα αναφέρθηκαν στην περίπτωση των μικροπαραγωγών

Το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.) διαβλέποντας το πρόβλημα αυτό είχε προτείνει οι νέοι αγρότες να αποτελέσουν ξεχωριστή περιφέρεια (ομάδα) κοινοτικών επιδοτήσεων, κάτι το οποίο δυστυχώς δεν εισακούστηκε υποθηκεύοντας το μέλλον του αγροτικού ανθρώπινου δυναμικού της πατρίδας μας.

Φαίνεται λοιπόν πως η Ελληνική πολιτεία, μέσα από το αρμόδιο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων θα πρέπει τελικά να αποφασίσει τι μοντέλο αγροτικής παραγωγής θέλει να προωθήσει. Γιατί ενώ από την μια υπάρχει η τάση στήριξης και των μικρών παραγωγών αλλά και τα μεγάλα λόγια για τους νέους αγρότες, από την άλλη στο δια ταύτα κανείς από αυτούς δεν στηρίζεται για να ενθαρρυνθεί να παραμείνει στην παραγωγή. Ειδικά για τους νέους αγρότες θα πρέπει να κινηθούν άμεσα οι διαδικασίες για την κατανομή του εθνικού αποθέματος και να χρησιμοποιηθούν όλα τα εργαλεία της ΚΑΠ 2014-2020 τα οποία δίνουν προνομή στις στρεμματικές ενισχύσεις των νέων αγροτών σε σχέση με τους υπόλοιπους παραγωγούς της ίδιας «περιφέρειας». Σε διαφορετική περίπτωση οι κοινοτικές επιδοτήσεις αλλά και η αγροτική παραγωγή μπορεί να γίνουν τελικά προνομιακό πεδίο για λίγους, με ό,τι επακόλουθα μπορεί να έχει αυτό για την ανταγωνιστικότητα του τομέα.

Σωτήρης Λαμπρόπουλος

Πρόεδρος ΓΕΩΤ.Ε.Ε. Πελοποννήσου & Δυτ. Στερεάς Ελλάδας